

Gestió sostenible per a la conservació del bosc de pinassa a Catalunya

www.lifepinassa.eu

#lifepinassa

LIFE+PINASSA (LIFE13 NAT/ES/000724) 2014 - 2018

L' objectiu principal del projecte és la **conservació dels boscos de pinassa** (*Pinus nigra* subsp. *salzmannii* var *pyrenaica*) inclosos en la **Xarxa Natura 2000** de Catalunya, a partir d'accions que abordin de manera integrada els principals problemes i amenaces que suporta l'hàbitat

El pressupost és d'**1,44M €**, amb un cofinançament europeu del 75%, i està integrat per 4 socis i la col·laboració del DAAM

<p>Regió biogeogràfica prepirenaica i central</p> <ul style="list-style-type: none"> - Prepirineu Central català - Serres de Queralt i els Tossals - Aigua d'Ora - Montserrat-Roques Blanques - riu Llobregat - Serra de Castelltallat - Obagues de la riera de Madrona 	<p>Regió biogeogràfica meridional</p> <ul style="list-style-type: none"> - Muntanyes de Prades - Tivissa - Vandellós - Llaberia - Sistema prelitoral meridional - Serra de Montsant - Pas de l'Ase - Serres de Cardó - El Boix
---	--

Les pinedes de pinassa ocupen 117.692 ha, bona part designades com a Zones Especials de Conservació (ZEC)

Processos de regressió de les pinedes de pinassa i previsió d'augment davant el canvi climàtic...

Masses desestructurades, per manca de gestió i especialització fustera

PINA
PI NEC
PINUS N

Pinedes amb dificultat de regeneració

Life

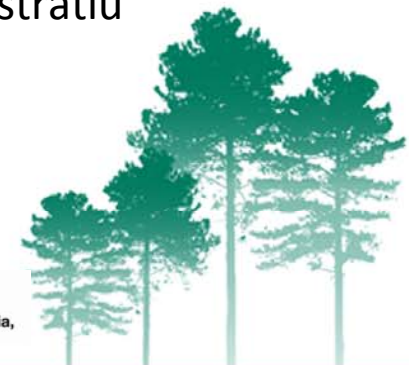

Pinedes afectades per grans incendis forestals. Altres, molt vulnerables al pas de nous incendis

Principals accions del projecte

- **Selecció dels rodals a millorar i conservar**, com a mínim en **10 ZEC diferents**, amb la inclusió de rodals d'especial singularitat per la seva maduresa
- Obtenció de les **autoritzacions i acords per part de la propietat**, majoritàriament privada
- Realització d'**inventaris ecològics** i redacció d'un **Programa específic d'actuació**, en funció de l'estat de conservació de cada rodal
- Millora de l'estat de conservació de les **pinedes de pinassa en 320 ha**, a partir de **models de gestió multifuncionals** i amb un elevat component demostratiu
- **Difusió del coneixement tècnic** posat en pràctica

Principals resultats esperats

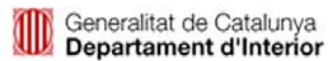
Augment de la **capacitat d'adaptació, de resistència i resiliència dels boscos de pinassa al canvi climàtic**

Increment del grau de reconeixement i **sensibilització per part dels agents del territori i la societat en general** de la problemàtica tractada i les **solucions aportades en el projecte**, amb la finalitat que les accions implementades puguin estendre's a la resta del territori

Gestió sostenible per a la conservació del bosc

Millorar la conservació dels **bosc de pinassa** endèmics de Catalunya, hàbitat prioritari per la seva singularitat a nivell europeu.

Accions de conservació (C1 a C7) en 320 ha, amb els següents objectius específics:

- Conservar **rodals singulars per la seva maduresa (C1)**
- Millorar **biodiversitat de pinedes joves** i denses d'estructures simplificades **(C2)**
- Millorar **biodiversitat de pinedes adultes**, amb manca de regeneració i intensament explotades **(C3 i C4)**
- Potenciar **regeneració** de pinedes afectades per **incendis forestals (C5)**
- Augmentar la **resistència** i resiliència front als **incendis forestals** i el **canvi climàtic (C6 i C7)**

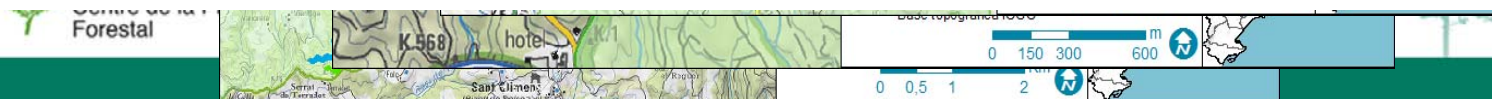
Acció A. Accions de preparació

A1. Inventaris ecològics i **cartografia detallada** de les zones d'actuació

A2. **Elaboració de plans específics** per a cada acció de conservació i zona

A3. **Redacció i firma d'acords** amb els propietaris de les zones d'actuació

Acció C. Accions de conservació

Accions C2, C3, C4 i C5

Acció C2. Actuacions de millora de l'hàbitat en boscos joves i densos d'escassa vitalitat, baixa diversitat estructural i elevat risc d'incendi

Objectiu

1. Millorar la heterogeneïtat, la complexitat ecològica i la biodiversitat del bosc.
2. Conduir el bosc a mig termini cap a la maduresa, millora de l'estabilitat i de la resistència a la sequera.
3. Reduir el perill d'incendis forestals i incrementar la seva resistència i resiliència front al canvi climàtic.

Acció C. Accions de conservació

Accions C2, C3, C4 i C5

Acció C3. Actuacions de millora de l'hàbitat en boscos adults sense regeneració, d'estructura molt simplificada i baixa biodiversitat

Objectiu

1. Fomentar la regeneració natural en rodals adults amb signes de maduresa i sense regeneració actual.
2. Millorar la heterogeneïtat, la complexitat ecològica i la biodiversitat del bosc.

Acció C. Accions de conservació

Accions C2, C3, C4 i C5

Acció C4. Actuacions de millora de l'estructura, maduresa i biodiversitat de bosc intensament explotats i degradats

Objectiu

1. Millorar la heterogeneïtat, la complexitat ecològica i la biodiversitat del bosc.
2. Conduir el bosc a mig termini cap a la maduresa i millora de l'estabilitat.
3. Reduir el perill d'incendis i augmentar la seva resistència i resiliència front al canvi climàtic.

Acció C. Accions de conservació

Accions C2, C3, C4 i C5

Acció C5. Actuacions de recuperació de rodals de *Pinus nigra* en àrees afectades per grans incendis forestals

Objectiu

1. Millorar la regeneració de la pinassa en àrees afectades per GIFs que han alterat l'hàbitat i on la persistència de la pinassa està en perill.

Acció C. Accions de conservació

Accions C2, C3, C4 i C5

Selecció definitiva de les zones d'actuació (C2 a C5), 230 ha

	C2 (ha)	C3 (ha)	C4 (ha)	C5 (ha)	Tot (ha)
Regió Biogeogràfica prepirinenca i central	15	50	28	24	117
LIC ES5130027. Obagues de la riera de Madrona	8	4	4		
LIC ES5130028. Ribera Salada	8	4			
LIC ES0000018. Prepirineu Central català			24		
LIC ES5110012. Montserrat-Roques Blanques-riu Llobregat				24	
LIC ES5130010. Serra de Boumort-Collegats		43			
Regió Biogeogràfica meridional	21	22	20	50	113
LIC ES5140009. Tivissa-Vandellós-Llaberia		13		50	
LIC ES5140011. Sistema Prelitoral Meridional	21	9	20		
Total	36	72	48	74	230

En tots el casos (C1 a C7)

1. **Exemplificar la gestió implementada** en les diferents accions.
2. Elaborar material tècnic amb **recomanacions de gestió** per a la conservació de l'hàbitat pinassa
3. Informació i **sensibilització sobre els valors naturals i la gestió forestal sostenible**
4. **Formació en gestió** per a la conservació d'espais forestals d'alt valor ecològic

Acció B1. Arrendament de rodals singulars de pinassa

Acord amb propietaris per arrendar 18 ha de **rodals madurs de pinassa** que no disposen de mesures especials de conservació per un període de 25 anys.

Objectius

1. Conservació dels valors naturals i culturals.
2. Posar en valor els serveis ecosistèmics:
 - a. Establiment de parcel·les permanents
 - b. Regular l'ús públic
 - c. Difusió dels valors ecològics i patrimonials
3. Exemple demostratiu de la gestió que es pot fer en un rodal singular.

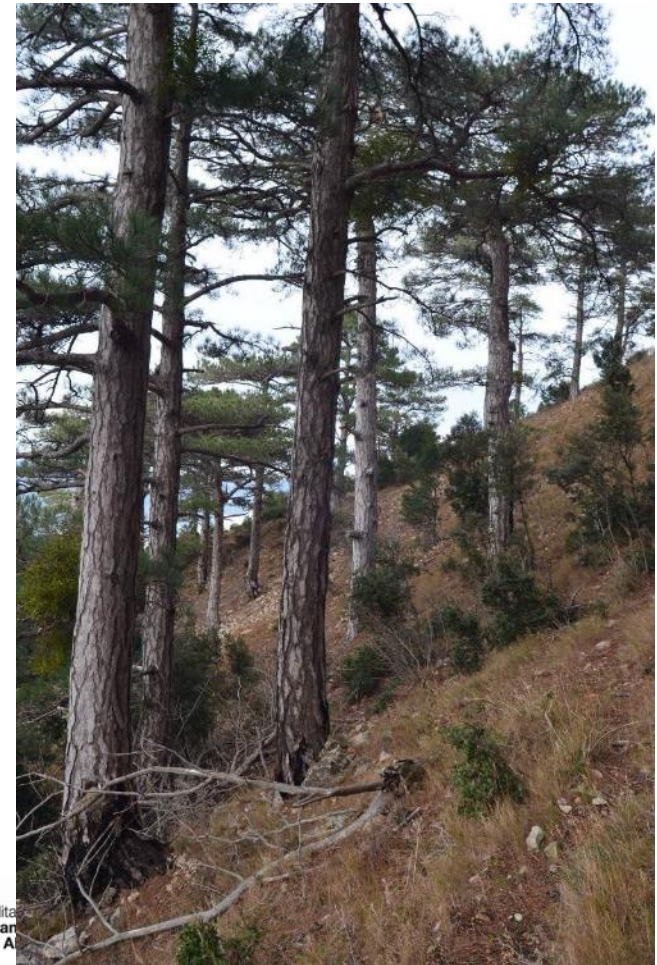
Acció C1. Conservació i posada en valor de rodals singulars

Redacció i execució d'un **programa d'acció** per a cada rodal:

- Regulació de competència (pinassa i altres esp. d'interès).
- Potenciar la biodiversitat.
- Recuperar la dinàmica natural: regeneració, fusta morta, incendis de baixa intensitat.
- Protecció contra erosió, pastura i grans incendis.
- Adequació accessos i regulació de l'ús públic.
- Establiment de parcel·les permanents i transferència de dades.

En finques **privades** i finques **publiques** (40 ha).

Seguiment ecològic i socioeconòmic de les actuacions

Objectius

- Avaluar l'impacte de les accions sobre els indicadors d'estructura de l'hàbitat i biodiversitat i, en cas necessari, emprendre mesures correctores.
- Avaluar els impactes (positius i negatius) del projecte sobre la societat i l'economia local.

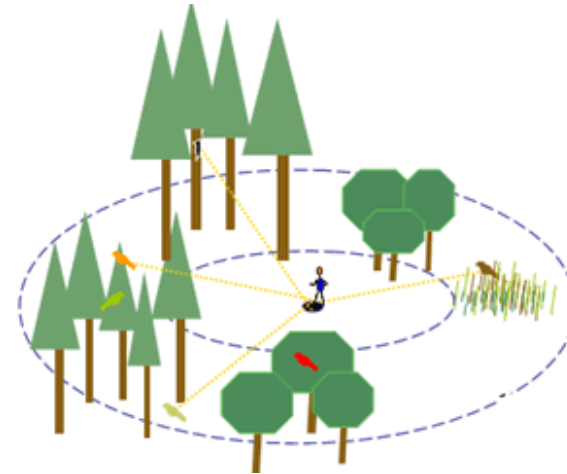
Seguiment ecològic de les actuacions

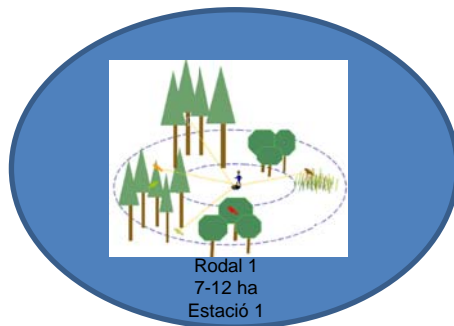
Metodologia

Estacions d'inventari en els boscos (rodals) on s'actua amb accions de conservació:

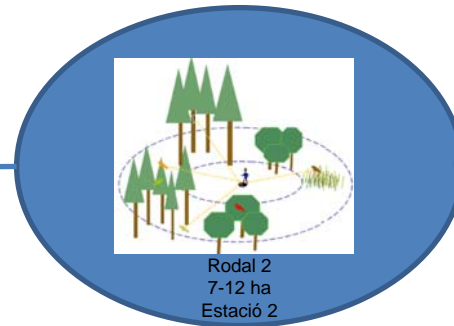
- vegetació
- fusta morta i cavitats
- flora
- ocells
- quiròpters
- lepidòpters
- edafofauna

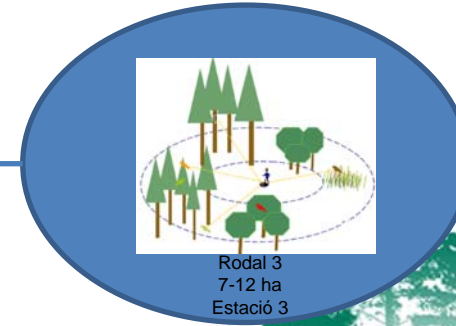
Rodal de 50 ha

400 m

400 m

Accions a desenvolupar per part de la Fundació:

B1. Arrendament de rodals singulars de Pinassa per a la seva conservació.

S'adquiriran els drets de tala per 25 anys de 18 ha de rodals singulars de pinassa en boscos de propietat privada per tal de preservar-los per a generacions futures

C1. Conservació i posta en valor de rodals singulars.

S'establiran convenis amb els propietaris públics de rodals singulars de pinassa per a la seva conservació.

Realització de treballs forestals corresponents a les accions C2, C4 i C5.

E3. Elaboració de panells informatius.

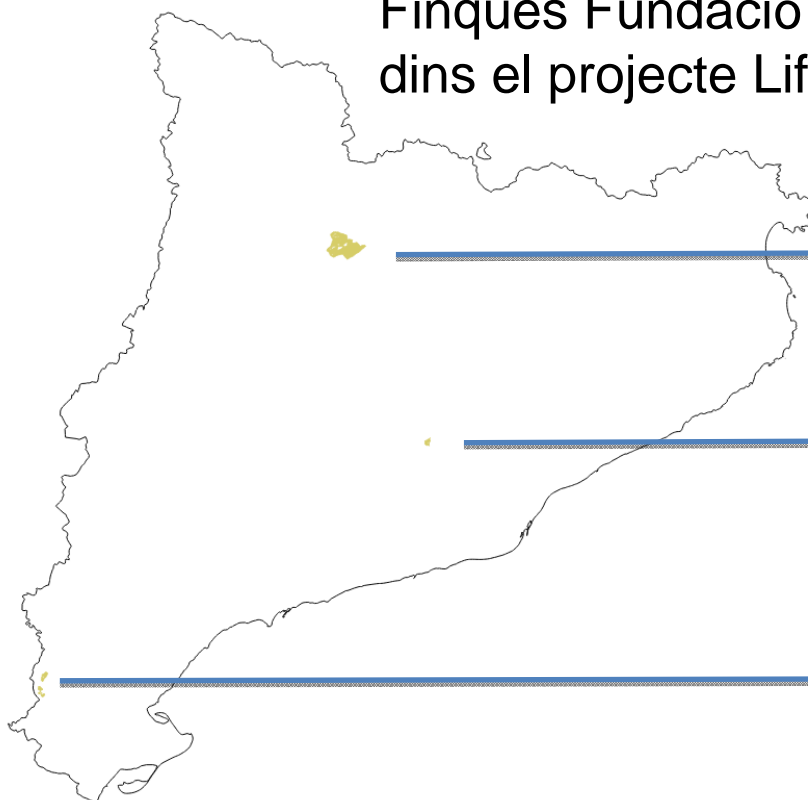
Disseny de 3 tipologies de panells informatius, que constaran d'una primera part de descripció de la pinassa i una segona de descripció de les feines que es realitzaran. Els panells s'instal·laran en llocs accessibles i ben visibles, per tal de maximitzar la seva exposició al públic, i com a mínim s'instal·larà 1 panell per finca d'actuació.

E8. Elaboració de material educatiu.

S'elaborarà material didàctic sobre la pinassa per a alumnes d'ESO i primària, on es donarà a conèixer la problemàtica de la pinassa i quines solucions s'aporten dins el projecte Life.

Finques Fundació Catalunya-la Pedrera on s'actuarà dins el projecte Life Pinassa

Muntanya d'Alinyà
Acció C4. 22 ha

Montserrat-Coll de Can Maçana.
Acció C5. 24ha

Port d'Arnes
Acció C2. 2ha

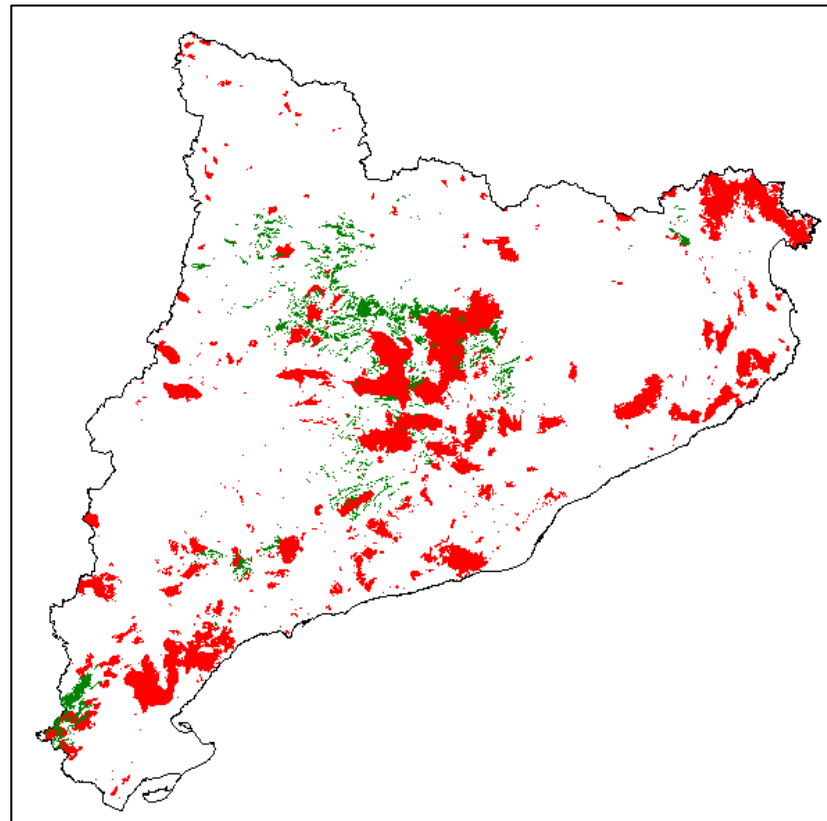

Acció C6 Actuacions silvícoles estratègiques per la prevenció de grans incendis forestals als bosc de pinassa

PERQUÈ?

Acció C6 Objectius

- Reduir el risc de gran incendi forestal en hàbitats de pinassa amb característiques ecològiques favorables.
- Implementació de treballs de prevenció d'incendis en punts estratègics de gestió (PEG) en base a tractaments silvícoles innovadors i l'execució de cremes prescrites.

- Índex de risc d'incendi.
- Tipus de sòls i tipus de vegetació.

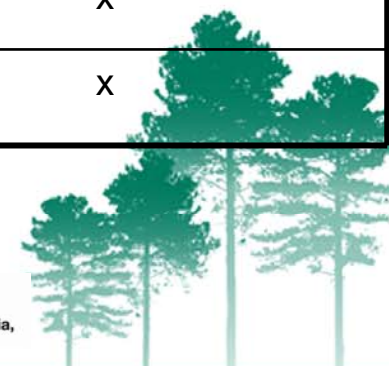

Acció C6 Localitzacions

LIC	Comarca	C6 (40 TS + 25 CP) ha
Regió biogeogràfica prepirenca i central		
Obagues de la Riera de Madrona	Solsonès	x
Serres de Queralt I el Tossal-Aigua d'Ora	Solsonès	x
Regió biogeogràfica meridional		
Tivissa – Vandellós - Llaberia	Baix Camp	x
Sistema prelitoral meridional	Baix Ebre	x

Acció C7 Conservació de boscos de pinassa adults adaptats al règim natural de focs

PERQUÈ?

Ecologia pinassa

Poblacions i paisatges

Valor ambiental

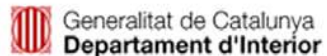

Acció C7 Objectius

- Emular la dinàmica natural del foc de baixa intensitat associat al règim natural de focs de llamp.
- Implementació de cremes prescrites en boscos de pinassa amb característiques de maduresa i signes de focs recurrents de llamp.
- Evitar la pèrdua d'estructures de pinassa madures de gran valor ecològic i paisatgístic.
- Aprofundir en el coneixement de la relació foc-pinassa per integrar la pertorbació en la gestió forestal.

Acció C7 Localitzacions

LIC	Comarca	C7 21 ha
Regió biogeogràfica meridional		
Serra del Montsant – Pas de l’Ase	Priorat	x
Tivissa – Vandellós - Llaberia	Ribera d’Ebre	x
Serres de Cardó I Boix	Ribera d’Ebre	x
Sistema prelitoral meridional	Baix Ebre I Terra Alta	x

